

MISSATGE DE LA FLAMA DEL CANIGÓ

Sant Joan, la flama: llengua i llibres

S'encendran els focs als cims de les muntanyes, potser recordarem imatges màgiques i antigues, ens farem il·lusions noves, renovarem algun punt de la fe, creurem una mica en nosaltres mateixos, i tot això és molt bo i molt saludable. Els símbols, les flames, la festa, el ritual... són insubstituïbles. Però també són imprescindibles la reflexió, el pensament, la constatació de la realitat, la constància... I en la nostra realitat, al nostre país, és necessària una fe no solament en el valor de la llengua comuna, sinó en el de la seua unitat. Perquè ni aquesta unitat ni aquest valor són, ara mateix, tan robustos com desitjaríem. Ni tan sols en el camp de la llengua escrita, que en el nostre cas és un camp decisiu.

El nostre espai és estret i fràgil, i la nostra llengua està convalescent i delicada. El remei no és la reducció sinó l'expansió: no es tracta de reduir *tota* la llengua literària a una sola de les possibilitats normatives o lèxiques (no cal que *tots* escriguem "serveixi", "galleda" i "noi" en comptes de "servisca", "poal" i "xiquet!"); ni de reduir-la tampoc a les variants pròpies del territori de cada autor, per molt que aquest territori siga important i es diga Mallorca o Barcelona.

La unitat de l'espai literari, d'un espai que és molt més que la llengua, depèn, entre altres coses (però depèn *essencialment*), del manteniment d'un sol espai de mercat en el qual siga tan fàcil i tan *normal* trobar i llegir una novel·la, un assaig o un estudi, un llibre de poemes o una traducció, publicats a Barcelona o a Vic en variant "catalana", a València o a Alzira en variant "valenciana", o a Mallorca o a Manacor en variant "mallorquina". Un mercat en el qual llegir la *Divina Comèdia* en "valencià" siga perfectament normal per als lectors de Catalunya, per posar un exemple interessat. Mal senyal si els nois de Girona no llegeixen llibres que parlen de xiquets, i si els xiquets de Gandia no poden llegir contes on apareguen nois. No és qüestió de normes ni de noms, sinó de llibres. Fa pocs anys, comprava jo el diari, a Castelló, en un quiosc on venen també material per a una escola veïna, i una nena va demanar: "Té el llibre de lectura de valencià?"; i el quiosquer li va donar *La plaça del Diamant*. Aquesta és la qüestió i aquest és el remei de la qüestió.

Ja em disculpareu si, en un dia de flames i de símbols, no us salude amb un discurs fervorós i patriòtic. Però potser aquest discurs meu sobre lectures i llibres conté més patriotisme i més fervor que si haguera escrit paràgrafs exaltats i retòrics. Sant Joan és un dia, la flama és un ritual, però la llengua que ens uneix la mantindrem viva i unida, llegint llibres, tota la resta dels dies de l'any.

JOAN F. MIRA

Castelló, 2009

